

ගුරු දෙගුරුන්ට උපදෙස්

1 පොතේ අරමුණ

මෙය 'අකුරු මිනිර' නම් පොත් පෙළේ හතරවෙනි පොත යි. මේ පොතේ මූලික අරමුණ සිංහල භාෂාවෙන් ලියන හැටි ඉගැන්වීම යි. සිංහලෙන් කතා කරන හැටි සිංහල දුරුවෝ දැනටමත් හොඳින් දැන සිටිති. ඔවුහු නිවසෙහි දී කුඹුරෙහි දී පන්සලෙහි දී පල්ලියෙහි දී පොළොහි දී පාසලෙහි දී හොඳින් කතා බස් කරමින් අදහස් පළ කර ගන්නට දනිති.

අප කතා කරන හැටියට ම ලියනවා නම් අප කළ යුත්තේ ශබ්ද වෙනුවට අකුරු ලියන සැටි ඉගෙන ගැනීම පමණකි. එහෙත් අප ලියන්නේ කතා කරන හැටියට ම නොවේ; යම් යම් වෙනස්කම් ඇතිව ය. මේ වෙනස්කම් හරි හැටි දැන හඳුනා ගෙන නිවැරදිව ලියන දුරුවා අනාගතයෙහි දී හොඳ ලේඛකයෙකු වනු ඇත.

සිංහලයෙන් නිවැරදිව ලිවීමට නම් මූලික කරුණු හතරක් දැන සිටිය යුතු ය:

පළමුවැන්න : ලිවීමට යොදා ගන්නා 'අකුරු' මොනවා ද කියාත් ඒ අකුරු නිවැරදිව යොදන්නේ කෙසේ ද කියාත් දැන සිටීම.

දෙවැන්න : මේ 'අකුරු' යොදා 'පද' සදා ගන්නේ කෙසේ දැයි දැන සිටීම.

තුන්වැන්න : මේ 'පද' යොදා 'වාක්‍ය' සදා ගන්නේ කෙසේ දැයි දැන සිටීම.

හතරවැන්න : මේ වාක්‍යවලින් ප්‍රකාර වන 'අර්ථ' මොනවා දැයි දැන සිටීම.

මේ එක් එක් කාරණයක් සරලව ද පැහැදිලිව ද විස්තර කර දීම සඳහා පරිච්ඡේද 20 ක් මේ පොතේ ඇතුළත් කර ඇත. එක් පරිච්ඡේදයක සාමාන්‍යයෙන් ඒකක 5 ක් ඇතුළත් වෙයි. එක් සතියකට එක් පරිච්ඡේදයක් ඉගෙන ගත හැකි වන පරිද්දෙනි. සියක් පමණ වන මේ ඒකක ක්‍රමානුකූලව හැදෑරීමෙන් සිංහල බස නිවැරදිව ද නිරවුල්ව ද රසවත්ව ද ලියන සැටි දුරුවා ඉගෙන ගනු ඇත.

මේ පොත හඳුරා අවසන් වන විට තම මව් බස වන සිංහලය ගැන ආදරයක් දුරුවා තුළ ඇති විය යුතු ය. බස ගැන ආදරයක් ඇති වීමට කරුණු කීපයක් ම හේතු වෙයි.

පළමුවැන්න : භාෂාව යනු හුදෙක් අකුරු ගොඩක් වත් පද ගොඩක් වත් නොව රටා සමුදායක් බව වටහා ගැනීම. මේ රටා හඳුනා ගත් විට භාෂාව භාවිත කිරීම වඩියක් නොව ආස්වාදයක් බවට පත් වෙයි. දැන් බොහෝ දුරුවන් 'සිංහල පාඩම' සලකන්නේ වඩියක් ලෙසිනි.

දෙවැන්න : මේ රටා දුරුවාට ම තේරුම් ගත හැකි වන පරිදි සැලසුම් කළ අභ්‍යාස ඉදිරිපත් කිරීම. මෙහි අභ්‍යාස වැඩි වශයෙන් යොදා ඇත්තේ හිස් තැන් පිරවීම සඳහා යි. ඒ හිස් තැන් නිවැරදිව පිරවිය හැක්කේ ඊට අදාළ භාෂා රටාව තේරුම් ගත් විට පමණකි.

තුන්වැන්න : මේ රටා මතක තබා ගැනීමට පහසු වන පරිදි සරල උදාහරණ ඉදිරිපත් කිරීම. මේ උදාහරණ වැඩි හරිය කවියෙනි. කවිය ගායනා කළ හැක්කක් නිසා පහසුවෙන් මතක තබා ගත හැකි ය. වැඩිහිටියෙකු වූ පසුව ද මේ කවි මතකයට නැගෙනු ඇත.

හතරවැන්න : මෙහි එන තවත් උදාහරණ ජන කවි යි. ජන කවිය යනු සිංහල ගැමියාගේ රසවත් සිතූම් පැතුම් හෙළි කරන වටිනා සාහිත්‍යාංගයකි. මේ ජන කවි මගින් සිංහල බසේ ගුණ රුව හඳුනා ගත හැකි ය. මේ කවි කටපාඩම් කර ගැනීමට දරුවා උනන්දු කරවන්න.

2 භාෂාවේ අංග ලක්ෂණ හැඳින්වීමට නම්

භාෂාවක ශබ්ද, අකුරු, පද හා වාක්‍ය හැඳින්වීමට නම් අවශ්‍ය යි. මේ නම් දැන සිටීමත් වැදගත් ය; මතක තබා ගැනීමත් වැදගත් ය. දරුවාගේ යහළු යෙහෙළියන් හඳුනා ගැනීමට ඔවුන්ගේ නම් අවශ්‍ය වන්නාක් සේ භාෂාවේ ශබ්ද, අකුරු, පද හා වාක්‍ය හඳුනා ගැනීමටත් නම් අවශ්‍ය ය. ඊට අවශ්‍ය නම් සමහරක් දැනටමත් පොත්වල ඇත.

මේ නම් සමහරක් ආවේ සංස්කෘත ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථවලින් ය. සමහරක් මෑත කාලයෙහි දී භාවිතයට ආ නම් ය. පාඨශාලාවල සිංහල ව්‍යාකරණය ඉගැන්වීම පිණිස යොදා ගත් මේ නම් සමහරක් ගත්තේ ඉංග්‍රීසි ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථ ඇසුරිනි. ‘නාම විශේෂණ පද’ හා ‘ක්‍රියා විශේෂණ පද’ වැනි නම් ඉංග්‍රීසි විශරණ පොත් ඇසුරින් ආ නම් ය.

ශබ්ද හඳුනා ගැනීමට ‘ස්වර’ හා ‘ව්‍යංජන’ යන නම් ද අකුරු හඳුනා ගැනීමට ‘ප්‍රාණාක්ෂර’ හා ‘ගාත්‍රාක්ෂර’ යන නම් ද මේ ශබ්ද උපදින තැන් අනුව ඒවා හැඳින්වීමට ‘දන්තප’, ‘තාලප’, ‘මූර්ධප’ වැනි නම් ද ඇත්තේය. මේ නම් ලබා ගෙන ඇත්තේ සංස්කෘත ව්‍යාකරණ පොත්වලින් නිසා ඒවා මතක තබා ගැනීම දරුවාට මඳක් අමාරු විය හැකි ය.

අකුරු සමඟ යෙදෙන ‘ඊල’ හඳුනා ගැනීමට ‘අල් කිරීම’, ‘අල් පිරීම’, ‘පාලීම’, ‘කොටුබු’, ‘ගයනු කින්න’, ‘යංශය’, ‘රකාරාංශය’ හා ‘රේඵය’ වැනි නම් ඇත. ගතකුරක ඇති ස්වරය ඉවත් කිරීම හැඳින්වීමට ‘අල් කිරීම’ යන නමත් ඒ සඳහා යෙදෙන ලකුණු හැඳින්වීමට ‘අල් ලකුණු’ යන නමත් යෙදේ. ‘අල්’ යන නම පැරණි පොත්වල ආවේ ‘හල්’ යනුවෙනි.

සමහරු නොදන්නාකම නිසා සමහර නම් වැරදියට පාවිච්චි කරති. ළ-යන්න හඳුන්වන්නට ‘සඤ්ඤක ළ-යන්න’ යන නම යෙදීම වැරදි යි. එහි නිවැරදි නම ‘මූර්ධප ළ-යන්න’ යි. ‘මූර්ධප’ යන නමට ‘මූර්තද’ කියා කීමත් වැරදි යි. එහෙත් ‘මූර්ධප’ වෙනුවට ‘මූර්ධනය’ කියාත් ‘දන්තප’ වෙනුවට ‘දාන්තය’ කියාත් ‘තාලප’ වෙනුවට ‘තාලවය’ කියාත් යෙදිය හැකි ය.

අකුරු එකතු වීමෙන් සැදෙන්නේ ‘පද’ යි. පදවලට ම ‘වචන’ කියාත් යෙදේ. එහෙත් ‘වචන’ යන නම තවත් තේරුමකින් යෙදෙන බව අමතක නොකළ යුතු ය. එනම් ‘ඒකවචන’ හා ‘බහුවචන’ පිළිබඳ ප්‍රභේදය යි. මේ ප්‍රභේදය හැඳින්වීමට ‘වචන භේදය’ යන නම කලක සිට භාවිතයෙහි එයි. එබැවින් අකුරුවලින් සැදෙන භාෂාංග හැඳින්වීමට මෙහි යොදා ඇත්තේ ‘වචන’ යන නම නොව ‘පද’ යන නම යි.

පද වර්ග හැඳින්වීමට ‘නාම පද’, ‘ක්‍රියා පද’, ‘නිපාත පද’ වැනි නම් දැනටමත් ඇත. නාම පද වර්ග හැඳින්වීමට ‘සර්ව නාම’, ‘සංඥා නාම’, ‘සංඛ්‍යා නාම’ වැනි නම් යෙදේ. ‘ජීව භේදය’ අනුව සියලු නාම පද ‘ප්‍රාණවාචී නාම’ හා ‘අප්‍රාණවාචී නාම’ යෙහුවෙන් දෙ වර්ගයකි. ‘වචන භේදය’ අනුව සියලු නාම පද ‘ඒකවචන නාම’ හා ‘බහුවචන නාම’ යනුවෙන් දෙ වර්ගයකි. ‘ලිංග භේදය’ අනුව ප්‍රාණවාචී නාම පද සියල්ල ‘පුරුෂවාචී නාම’ හා ‘ස්ත්‍රීවාචී නාම’ යනුවෙන් දෙ වර්ගයකි.

'සර්ව නාම පද' එකිනෙකින් වෙන් කොට හැඳින්වීමට 'උත්තම පුරුෂ සර්ව නාම', 'මධ්‍යම පුරුෂ සර්ව නාම' හා 'ප්‍රථම පුරුෂ සර්ව නාම' යන පාරම්පරික නාම යෙදේ. මේ තුන් වැදෑරුම් සර්ව නාම හැඳින්වීමට 'ම-ශබ්ද කාරකය', 'න-ශබ්ද කාරකය' හා 'එ-ශබ්ද කාරකය' යන නම් ද යෙදී ඇතත් ඒ නම් මෙහි නොයෙදිණ.

'ක්‍රියා පද' හැඳින්වීමට 'වර්තමාන ක්‍රියා පද', 'අතීත ක්‍රියා පද', 'ඒකවචන ක්‍රියා පද', 'බහුවචන ක්‍රියා පද', 'ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා පද', 'සකර්මක ක්‍රියා පද', 'අකර්මක ක්‍රියා පද' වැනි නම් යෙදී ඇත. අනාගත කාලයෙහි සිදු වන ක්‍රියා හඟවන්නේ 'වර්තමාන ක්‍රියා පදවලින්' ම නිසා 'අනාගත ක්‍රියා පද' යනුවෙන් පද වර්ගයක් මෙහි ඉදිරිපත් කොට නැත.

'නිපාත පද' හැඳින්වීමට 'අව්‍යය පද' යන නම ද සමහර පොත්වල ඇතත් එය මෙහි ලා භාවිතයට නොගැනිණ. ඉංග්‍රීසි ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථ ඇසුරින් සදා ගත් 'වාක්‍යාවසාන නිපාත' හා 'ප්‍රශ්නාර්ථ නිපාත' වැනි නම් මෙහි ද යෙදිණ. සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයට නුතරු 'විරාම ලක්ෂණ' ද භාවිතයට ආවේ ඉංග්‍රීසි ව්‍යාකරණය ඔස්සේ ය.

'වාක්‍ය' හැඳින්වීමට 'සරල වාක්‍ය' හා 'සංකීර්ණ වාක්‍ය' වැනි නම් දැනටමත් ව්‍යවහාරයෙහි එයි.

3 භාෂාවේ අංග ලක්ෂණ හැඳින්වීමට අලුත් නම්

භාෂාවේ සමහර අංග හැඳින්වීමට අලුත් නම් යොදා තිබේ. අලුත් නම් අවශ්‍ය වන්නේ හේතු තුනක් නිසා ය:

පළමුවැන්න : කිසියම් අංගයක් හැඳින්වීමට නමක් පරණ පොත්වල නොතිබීම

දෙවැන්න : පරණ පොත්වල ඇති සමහර නම් රටාවකට අනුකූල නොවීම

තුන්වැන්න : පරණ පොත්වල එන සමහර නම් මහක තබාගැනීම අපහසු වීම

සිංහල අකුරු ඒවායේ හැඩ රුව අනුව හැඳින්වීමට මෙතෙක් කලක් වැයම් නොකෙරිණ. එහෙත් හැඩ රුව ද සලකා අකුරු වර්ග කළ හොත් ඒවා ලිවිය යුතු ආකාරය දරුවාට ඉගැන්වීම පහසු වෙයි. හැඩ රුව අනුව අකුරු හැඳින්වීමට 'මධ්‍ය අක්ෂර', 'ආරෝහණ අක්ෂර' හා 'අවරෝහණ අක්ෂර' යන අලුත් නම් මෙහි යෙදිණ.

අකුරු වෙනුවට යෙදෙන 'පිලි' නමැති ලකුණුවල හැඩ රුව අනුව ඒවා හැඳින්වීමට ද අලුත් නම් යොදා ඇත. 'මධ්‍ය අක්ෂරාණු', 'ආරෝහණ අක්ෂරාණු' හා 'අවරෝහණ අක්ෂරාණු' යනුවෙනි. 'අක්ෂරාණු' යන නම සදා ගත්තේ 'අක්ෂර' හා 'අණු' යන කොටස් දෙක එකතු කිරීමෙනි. 'අණු' යන පදයේ තේරුම 'කුඩා කොටස' යන්න යි.

'කේ' 'මේ' යන තැන්වල 'ඒ-යන්න' වෙනුවට යෙදෙන පිලි දෙක හැඳින්වීමට නම් දෙකක් පැරණි පොත්වල නැත. ඒ පිලි දෙක අකුරු අල් කිරීමට යෙදෙන අල් ලකුණුවලට සමාන නිසා අමුතුවෙන් නම් යොදා නැත. එහෙත් ඒ පිලි දෙකට ද වෙන ම නම් දෙකක් ඇතොත් සුදුසු යැයි මට සිතේ. එබැවින් 'කේ' යන්නේ එන පිල්ලට 'උස් පිල්ල' යන නම ද 'මේ' යන්නේ එන පිල්ලට 'උඩ පිල්ල' යන නම ද අලුතින් ම යොදන ලදී.

පණකුරුවලට අදාළ පිලි හැඳින්වීමට පැරණි පොත්වල එන නම් එක ම රටාවකට අනුකූල නොවෙයි. පිලි කීපයක් හැඳින්වීමට 'ඇල පිල්ල', 'ඉස් පිල්ල' හා 'පා පිල්ල' යන නම් යෙදුණත් ඇ-යන්නේ පිල්ල හැඳින්වීමට යොදා ඇත්තේ 'ඇකාරය', 'ඇකාරාශය', 'ඇකම්', 'ඇදය' වැනි නම් ය. එබැවින් ඊට ද 'පිල්ල' යන නම එකතු කොට 'ඇද පිල්ල' යැයි යෙදීම වඩාත් විධිමත් ය. එසේම සෘ-යන්නේ පිල්ල හැඳින්වීමට 'ගැටය සහිත ඇල පිල්ල' යනුවෙන් දිග නමක් යොදනු වෙනුවට 'ගැට පිල්ල' යනුවෙන් කෙටි නමක් යෙදීම සුදුසු ය.

පද වර්ග දෙකක් හැඳින්වීමටත් අලුත් නම් දෙකක් යෙදවෙමු. යම් කිසි කෙනෙකුගේ හෝ යම් කිසි දෙයක හෝ ගුණයක් හඳුන්වන 'හොඳ', 'ලොකු' වැනි පදවලට 'ගුණ පද' යන අලුත් නම යෙදවෙමු. යම් කිසි දෙයක් කරන විලාසය හඳුන්වන 'හොඳට', 'ඉක්මනින්' වැනි පදවලට 'විලාස පද' යන අලුත් නම යෙදවෙමු. ඒ නම් මතක තබා ගැනීම පහසු යි.

'ඒකවචන නාම පද' අතුරෙහි හමු වන පද දෙ වර්ගයක් සඳහා 'නියත නාම පද' හා 'අනියත නාම පද' යන නම් යොදන ලදී. මේ නාම දෙ වර්ගය හැඳින්වීමට 'නියමි' හා 'අනියමි' යන නම් සමහරුන් යොදනත් ඒ නම් භාවිතයට නොගත්තේ 'නියමි විදි' හා 'අනියමි විදි' යනුවෙන් වෙනත් ප්‍රභේදයක් සිංහලයෙහි ඇති බැවිනි.

'ක්‍රියා පද' කීපයක් හැඳින්වීමටත් අලුත් නම් අවශ්‍ය වීණා: 'එන්න', 'යන්ඩ', 'සිතන්න' වැනි විධානයක් දෙන ක්‍රියා පද හැඳින්වීමට 'විධාන ක්‍රියා පද' යන නම යෙදවෙමු. මේ පද වර්ගය හැඳින්වීමට පරණ පොත්වල යෙදෙන්නේ 'විධි ක්‍රියා පද' යන නම යි. ඒ නම යි ඒ ක්‍රියාව යි අතර පවත්නා සම්බන්ධය කුඩා දුරුවාට තේරුම් ගැනීම තරමක් අමාරු යි.

'ඒවි', 'යාවි' වැනි අනුමානයක් ප්‍රකාශ කරන ක්‍රියා පද හැඳින්වීමට 'අනුමානාර්ථ ක්‍රියා පද' යන අලුත් නම යෙදවෙමු. 'නිපාත පද' සමහරක් හඳුන්වන්නටත් 'අනුමානාර්ථ නිපාත' හා 'ප්‍රතික්ෂේපාර්ථ නිපාත' වැනි අලුත් නම් යෙදවෙමු. වාක්‍ය හැඳින්වීමට 'ප්‍රකාශන වාක්‍ය', 'සම්කරණ වාක්‍ය', 'ගුණවාචක වාක්‍ය' වැනි අලුත් නම් නිර්මාණය කෙරිණ.

4 පොතේ සැලැස්ම

මේ පොතේ පරිච්ඡේද 20 කි. ඒ ඒ පරිච්ඡේදවල අරමුණුත් ඒවායේ ඇතුළත් වන කරුණුත් පරිච්ඡේදය ආරම්භයෙහි දැක්වේ. ඒ කොටස දුරුවාට මේ පොත ඉගැන්වීමට සූදානම් වන ගුරු දෙගුරුන් සඳහා යි. නව පරිච්ඡේදයක් ඉගැන්වීමට පෙර මේ ප්‍රභේදය ජායවා සදානම් වී සිටිය හොත් ඉගැන්වීමේ කාර්යය ඉබ්බවින් පහසු වනු ඇත.

එක් පරිච්ඡේදයක් 'ඒකක' පහකට වෙන් කොට ඇත. සතියේ එක් දවසකට එක් ඒකකයක් යොදා ගත හැකි වන පරිද්දෙනි. මෙය රජයෙන් ලැබෙන 'සිංහල පොත' වෙනුවට හෝ ඊට අතිරේක වශයෙන් හෝ භාවිත කළ හැක්කකි. මේ පොත් දෙකේ ම අවසන් අරමුණ සිංහල බස පිළිබඳ දැනුමක් ද සිංහලයෙන් ලිවීමට අවශ්‍ය කුශලතා සමහරක් ද දුරුවාට ලබා දීම යි.

මෙහි ඒකකවල ඇතුළත් කොට ඇති අභ්‍යාසවල අරමුණ කිසියම් ඒකකයකින් ඉගැන්වෙන **භාෂා රටාව** කොතෙක් දුරට දුරුවා විසින් ග්‍රහණය කොට ගෙන ඇද්ද යනු විමසා බැලීම යි. භාෂා ව්‍යවහාරය යනු **රටාවකට** අනුගත වුවක් බව දුරුවා තේරුම් ගතහොත් භාෂා කුශලතා වර්ධනය ඉක්මනින් සිදු වෙයි.

භාෂාවේ සමහර අංග පැහැදිලි කිරීමට මේ පොතේ උදාහරණ තුන් වර්ගයක් යොදා ඇත.

පළමුවෙන් වර්ගය මා විසින් ම නිර්මාණය කරන ලද කෙටි කවි යි. කුඩා දුරුවෝ කවි කියන්නට ආසා ය. කවි කටපාඩම් කරන්නටත් හපන්නු ය. කුඩා කාලෙදී කටපාඩම් කර ගත් දෙවල් බොහෝ කල් මතකයේ ද රැඳෙයි. එබැවින් හැකි හැම තැනක දී ම අලුතින් කවි පද ඉදිරිපත් කිරීමට වැයම් කෙළෙමි.

ඇල පිලි, ඉස් පිලි, පා පලි ආදී කිසි ම පිල්ලක් නැති ව හදා ගත් පදවලින් කවි වුණත් හදන්නට පුළුවන් බවට දුන් උදාහරණ ඒ වගේ සරල කවි:

- කතරගම යන අතර
- මග නතර වන අයට
- දහවලට කන බතට
- අල බතල කට රහට.

නහි අකුරේ පද රාශියක් සිංහලයෙහි ඇත. ඒ හැම පදයකට ම කවියක් ද යෙදුවේමු. පදයේ විවිධ යෙදුම් මතක තබා ගැනීමට මේ කවි පද උපකාරී වෙයි. ‘යා’ යන පදය ගැන සැදු කවිය මෙවැන්නකි:

යා යුතු නිසි මග
 යා හැකි වේ නම්
 ගුණ නැණ ඒකට ම - යා වෙනවා

‘දී’ යන පදය ගැන සැදු කවිය මෙසේ යි:

ලග දී දවසක
 හික්කඩුවේ දී
 දී කිරි කෑවා - මුදලක් දී

‘ලේ’ යන පදය ගැන සැදු කවිය මෙසේ යි:

ලේ බැංකුව හිස් වෙනවා
 මිනිස්සු ලේ දන් දෙනවා
 ලේ නෑකම් අමතක කොට
 ලේ නෑයෝ ඇති වෙනවා

කුඩා දරුවාට පමණක් නොව ගුරු දෙගුරුන්ටත් මහත් ගැටලුවක් වී ඇති **අක්ෂර වින්‍යාස රටා** ඉදිරිපත් කිරීමට මෙවැනි කවි බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් ය. ‘දන්නප් ල-යන්න’ පිලිබඳ රටාවේ ඒක ලක්ෂණයක් නම් එය පදයක අක්ෂර වල වී යෙදිය යුතු වීමයි. පහත දැක්වෙන අලුත් කවි ගැටපාඩම් කියා ගැනීමෙන් ඒ සරණ පිණි රුඳොනු ඇත:

පැල ඇතුළට වී පැදුර එළා ගෙන
 හඳ පාහේ පැල් කවි කිව්වා.
 අංකෙලියට පිල් දෙකක් නියෙනවා.
 උඩු පිල යටි පිල කියා කියනවා.
 දුම්බර පතල යි බෝගල පතල යි
 අපේ ම මිනිරන් පතල් දෙක යි.

‘මම’ යන සර්ව නාම පදය ඇති ප්‍රකාශන වාක්‍යවල ක්‍රියා පදය ‘මී’ යන්නෙන් අවසන් වන බව මතක තබා ගැනීමට සැදු කවිය මෙසේ යි:

මම උදෙන්	නැගිටි	මී
පිරිසිදු වහින	සැරසෙ	මී
කාටත් උදවු	දෙ	මී
ගුණත් නැණ	නුවණත්	වඩන්නෙ
පාසලට	යන්නෙ	මී
අකුරු පද	වැකි	උගනි
ගුරුවරුන්	නමදී	මී
උගත් හොඳ	දරුවෙක්	ම වන්නෙ

දෙවෙනි වර්ගයේ උදාහරණ ගත්තේ ජන කවිවලිනි. ජන කවි උපන්නේ ගම්වල යි. ගමන් දැන් ටිකින් ටික වෙනස් වන නිසා මේ ජන කවීන් හෙමින් සිරුවේ අමතක වෙමින් පවතියි. 'ඤා-යන්න' යෙදුණු ජන කවි රාශියක් තවමත් ගම්වල දී අහන්නට ලැබේ:

අං දෙක රන් බන්දුඤ්ඤා	යි
කන් දෙක මේවර ලඤ්ඤා	යි
සුරනේ මුතු අමුණාඤ්ඤා	යි
යහපත් කොළ දක්කඤ්ඤා	යි

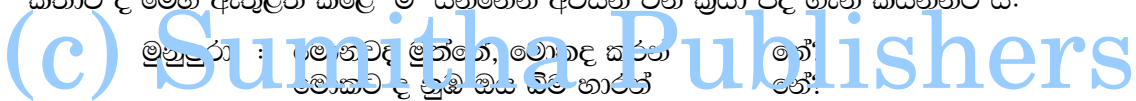
'යි' යන නිපාතය යෙදෙන හැටි පැහැදිලි කරන්නට ගත්තේ තම මිතුරිය ගැන කියවුණු ජන කවියකි:

දුර එන කොට වැටකෙයිසා මලක් වගෙ	යි
ළඟ එන කොට රිදියෙන් කළ වැඩක් වගෙ	යි
ගෙට එන කොට ගෙයි ඇවිලෙන පාන වගෙ	යි
මගෙ මිතුරි මට මානෙල් මලක් වගෙ	යි

'ලු' යන නිපාතය පැහැදිලි කෙරෙන්නේ ද ජන කවියකිනි:

හැම දුක් නිවෙන්නේ නිවනට ගිය විට	ලු
ගුණ දොස් පෙනෙන්නේ සීත ඇති සැටියට	ලු
බිම සක් දවන්නේ සකි උපදෙස් කර	ලු
කණ කොක් සුදු පෙනෙන්නේ ඉගිලෙන විට	ලු

තෙවෙනි වර්ගයේ උදාහරණ ළමයින් සඳහා වෙන් කවියන් ලියූ රචනා යි. 'අකුරු මිහිර 3' පොතේ කියූ කතන්දරයක් ටිබෙට් ජාතික එස් මහින්ද හාමුදුරුවන් කවියෙන් ලියා ඇත. ඒ කවි කතාව ද මෙහි ඇතුළත් කළේ 'මි' යන්නෙන් අවසන් වන ක්‍රියා පද ගැන කියන්නට යි:

මුහුදුරා : මෙහි වදාලුන්ගේ, මොහොත කරා ගේ
මෙකට ද මුඛ ඔය කිසි හැරුණේ.

මුත්තා : උඹටත් ළමයෝ නොපෙනෙති නොසිත ම
අඹ ඇටයක් සිටුවන්නට හාර ම

මුහුදුරා : මේ යුතුකම හොඳ හැටි දැන ගත්තේ ම
ආයුබෝවන් මුත්තේ මම යන්නේ ම

මේ විදියේ සරල කවි පුවි කාලෙ දී කටපාඩම් කර ගත් විට වයසට ගියාමත් ඒ කවිවලට පසුබිම් වූ භාෂා රටාව මතකයේ පවතිනු ඇත.

සිංහල දරුවාට අද සිංහල බසට අමතර වශයෙන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව ද ඉගෙන ගැනීමට සිදු වී ඇත. ඉංග්‍රීසියෙහි එන සමහර අංග ලක්ෂණ සිංහලයෙහි ද දැකින්නට ලැබේ. එබැවින් මේ අංග ලක්ෂණ හැඳින්වීමට සිංහලයෙහි යෙදෙන පද අරභයා ඉංග්‍රීසියෙහි යෙදෙන පද සමහරක් ද මේ පොතේ අවසානයට එක් කරන ලදී.

කුඩා දරුවෝ කවි කියන්නට ගී ගයන්නට නටන්නට මෙන්ම සිතුවම් අඳින්නට ද සමත්තු ය. එබැවින් ඒ දරුවාගේ ආස්වාදය සඳහා සරල සිත්තම් සමූහයක් ද මෙහි ඇතුළත් කොට ඇත. ඒ සියල්ල අන්දවා ගත්තේ ළමා සිත් හොඳින් හඳුනන විටු ශිල්පිනියක ලවා ය. ඇස සිබිල් වෙන්නසිංහ නැන්දා යි. ළමා ලෝකයෙන් එහා ලෝකයක් ඇයට නැත. මේ සිත්තම් පාට කිරීමට ද දරුවාට අනුබල දෙන්න.

පේ. බී. දිසානායක

2010 වැන්නෙහි නොවැම්බර 18 වෙනි දා
නායිලන්තයේ බැංකොක් නුවර
ශ්‍රී ලංකා නානාපති කාර්යාලයෙහි දී ය.

පටුන

1	සිංහලෙන් ලියන හැටි	...	...	...	...	1
	1.1 කියන බස හා ලියන බස	...	...	...	...	1
	1.2 'අකුරු' ගැන ඉගෙන ගනිමු	...	...	...	...	6
	1.3 'පද' ගැන ඉගෙන ගනිමු	...	...	...	...	8
	1.4 'වාක්‍ය' ගැන ඉගෙන ගනිමු	...	...	...	...	10
	1.5 'අර්ථ' ගැන ඉගෙන ගනිමු	...	...	...	...	12
2	අකුරු හඳුනා ගනිමු	...	...	...	...	14
	2.1 තුන් හැඩයක අකුරු	...	...	...	...	14
	2.2 මධ්‍ය අක්ෂර	...	...	...	...	16
	2.3 ආරෝහණ අක්ෂර - 1	...	...	...	...	18
	2.4 ආරෝහණ අක්ෂර - 2	...	...	...	...	20
	2.5 අවරෝහණ අක්ෂර	...	...	...	...	22
3	අකුරු යොදා 'පද' සඳුම්	...	...	...	...	24
	3.1 අකුරු දෙකේ පද හඳුම්	...	...	...	...	24
	3.2 අකුරු තුනේ පද හඳුම්	...	...	...	...	26
	3.3 අකුරු හතරේ පද හඳුම්	...	...	...	...	28
	3.4 අකුරු පහේ පද හඳුම්	...	...	...	...	30
	3.5 පිල්ලක් හැති කවි පද	...	...	...	...	32
4	නම යි පිළිවෙළ යි දැන ගනිමු	...	...	...	...	34
	4.1 ශබ්ද උපදින නැන්	...	...	...	...	34
	4.2 පණකුරු යෙදෙන අනුපිළිවෙළ	...	...	...	...	36
	4.3 ගතකුරු යෙදෙන අනුපිළිවෙළ	...	...	...	...	38
	4.4 අකුරු පිළිවෙළට නම් යෙදීම	...	...	...	...	40
	4.5 අකුරු පිළිවෙළට නම් යොදුම්	...	...	...	...	44

(c) Sumitha Publishers

5	'පිලි' යොදා 'පද' සාදමු	...	...	...	...	46
5.1	අක්ෂර හා අක්ෂරාණු	...	...	...	...	46
5.2	මධ්‍ය අක්ෂරාණු	...	...	...	...	48
5.3	ආරෝහණ අක්ෂරාණු	...	...	...	...	50
5.4	අවරෝහණ අක්ෂරාණු	...	...	...	...	52
5.5	පිලි හරඹ	...	...	...	...	54
6	තනි අකුරේ පද	...	...	...	...	56
6.1	තේරුම් ඇති පණකුරු	...	...	...	...	56
6.2	පිලි නැති ගතකුරු	...	...	...	...	58
6.3	තනි අකුරේ පද : 'ඇලපිල්ල' සහිත	...	...	...	...	60
6.4	තනි අකුරේ පද : 'දික් ඇදපිල්ල' සහිත	...	...	...	...	64
6.5	තනි අකුරේ පද : 'දික් ඉස්පිල්ල' සහිත	...	...	...	...	66
6.6	තනි අකුරේ පද : 'දික් කොන් පාපිල්ල' සහිත	...	...	...	...	68
6.7	තනි අකුරේ පද : 'කෝට්ටුව' සහිත	...	...	...	...	70
6.8	තනි අකුරේ පද : කෝට්ටුවක් හා උස් ඇලපිල්ලක්	...	...	...	...	72
7	පද වර්ග හඳුනා ගනිමු	...	...	...	...	76
7.1	නාම පද	...	...	...	...	76
7.2	ක්‍රියා පද	...	...	...	...	80
7.3	ගුණ පද	...	...	...	...	84
7.4	විලාස පද	...	...	...	...	88
7.5	නිපාත පද	...	...	...	...	92
8	පද යොදා 'වාක්‍ය' සාදමු	...	...	...	...	96
8.1	කියන වාක්‍ය හා ලියන වාක්‍ය	...	...	...	...	96
8.2	සරල වාක්‍ය	...	...	...	...	98
8.3	සරල වාක්‍ය : නාම + නාම	...	...	...	...	100
8.4	සරල වාක්‍ය : නාම + ගුණ	...	...	...	...	102
8.5	සරල වාක්‍ය : නාම + ක්‍රියා	...	...	...	...	104

(c) Sumitha Publishers

9	හඬ රටා ඉගෙන ගනිමු	...	...	...	...	106
9.1	ස-යන්න වෙනුවට හ-යන්න	...	...	...	...	106
9.2	ශ-යන්න අකුරක් වශයෙන්	...	...	...	...	108
9.3	විශේෂ අක්ෂරයක ලක්ෂණ	...	...	...	...	110
9.4	මඤ්ඤාක්කා මයියොක්කා වූ හැටි	...	...	...	...	112
9.5	අං දෙක රන් බන්දුඤ්ඤයි	...	...	...	...	116
10	'නිපාත පද' හඳුනා ගනිමු	...	...	...	...	118
10.1	වාක්‍යාවසාන නිපාත	...	...	...	...	118
10.2	වාක්‍යාවසාන නිපාතය : 'ය'	...	...	...	...	120
10.3	වාක්‍යාවසාන නිපාතය : 'යි'	...	...	...	...	122
10.4	වාක්‍යාවසාන නිපාතය : 'යි'	...	...	...	...	124
10.5	වාක්‍යාවසාන නිපාතය : 'ඉ'	...	...	...	...	126
11	'නාම පද' වර්ග කරමු ...	...	...	...	...	130
11.1	නාම පද වර්ග	...	...	...	...	130
11.2	සාමාන්‍ය නාම පද	...	...	...	...	132
11.3	සර්ව නාම පද	...	...	...	...	134
11.4	සංඛ්‍යා නාම පද	...	...	...	...	138
11.5	සංඥා නාම පද	...	...	...	...	140
12	'ප්‍රකාශන වාක්‍ය' හඳුමු...	...	...	...	...	142
12.1	ප්‍රකාශන වාක්‍යය	...	...	...	...	142
12.2	මම බලනවා : බලමි ~ බලන්නෙමි	...	...	...	...	146
12.3	අපි බලනවා : බලමු ~ බලන්නෙමු	...	...	...	...	150
12.4	මම මා ගැන කියමි	...	...	...	...	154
12.5	මම ද මා ද?	...	...	...	...	156

(c) Sumitha Publishers

13	'දන්තජ' 'මුර්ධජ' හරියට යොදමු ...	...	...	...	162
13.1	ණා-යන්තේ වගතුග	...	...	...	162
13.2	'ණා' යන්න ගැන කාරණාවක්	...	...	...	164
13.3	ක්‍රියා පදවල ර-න	...	...	...	166
13.4	ල-යනු ල-යනු ලියමු මෙසේ	...	...	...	168
13.5	පදයක අග අල් ල-යන්න	...	...	...	170
14	තනි අකුරේ නිපාත පද	...	...	...	174
14.1	ප්‍රශ්නාර්ථ වාක්‍යය	...	...	...	174
14.2	ජන කවියාගේ ප්‍රශ්න	...	...	...	176
14.3	ප්‍රතික්ෂේපාර්ථ වාක්‍යය	...	...	...	178
14.4	අනුමතාර්ථ වාක්‍යය	...	...	...	180
14.5	සුවචාර්ථ වාක්‍යය	...	...	...	182
15	ප්‍රාණවාවි නාම පද	...	...	...	186
15.1	ඒකවචන හා බහුවචන නාම පද	...	...	...	186
15.2	පුරුෂවාවි හා ස්ත්‍රීවාවි නාම පද	...	...	...	190
15.3	ස්ත්‍රීවාවි නාම පද	...	...	...	192
15.4	පුරුෂවාවි නියත හා අනියත නාම පද	...	...	...	194
15.5	ස්ත්‍රීවාවි නියත හා අනියත නාම පද	...	...	...	198
16	ගැහැනු හා පිරිමි හඳුනා ගනිමු	...	...	...	202
16.1	ලියනවා ~ ලියයි ~ ලියන්නේය	...	...	...	202
16.2	ගැහැනියක් හෝ ගැහැනු සතෙක්	...	...	...	206
16.3	අෂ හා ඔහු	...	...	...	210
16.4	හුඟ දෙනෙක් කරන වැඩ	...	...	...	212
16.5	මතක ද මේ සින්න?	...	...	...	216

(c) Sumitha Publishers

17 අප්‍රාණවාවී නාම පද	218
17.1 ඒකවචන හා බහුවචන නාම පද	218
17.2 අප්‍රාණවාවී නියත හා අනියත නාම පද	220
17.3 අප්‍රාණවාවී බහුවචන නාම පද	222
17.4 තරු පායනවා : තරු පායයි	226
17.5 තරු පායනවා : තරු පායන්නේය	228
18 'ක්‍රියා පද' වර්ග කරමු	230
18.1 වර්තමාන ක්‍රියා පද	230
18.2 අතීත ක්‍රියා පද	232
18.3 ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා පද	234
18.4 විධාන ක්‍රියා පද	236
18.5 අනුමානාර්ථ ක්‍රියා පද	238
19 සමානාර්ථ පද	240
19.1 සමානාර්ථ පද : සිංහල - සංස්කෘත	240
19.2 සමානාර්ථ පද : සිංහල - ඉංග්‍රීසි	244
19.3 සමානාර්ථ පද : කථාව - ලිවීම	246
19.4 සමානාර්ථ පද : සිංහල - ආදිසිංහල	248
19.5 සමානාර්ථ පද : පොදු - පළාත්	250
20 විරුද්ධාර්ථ පද	252
20.1 අර්ථයෙන් විරුද්ධ පද	252
20.2 දුන් දේ සුවඳ යි නුදුන් දේ ගඳ යි	254
20.3 පිරිසිදු : අපිරිසිදු	256
20.4 දුන් නුදුන් දේවල්	258
20.5 වන්දෝ මා බිලිඳේ නුඹ නාඬන්	260
ශිල්ප වචන මාලාව	262

(c) Sumitha Publishers

කිරි	රස	දුන්නෝ	මව්	හඳුනන්	හෝ
බත්	රස	දුන්නෝ	කෙන	හඳුනන්	හෝ
පඳු	රස	දුන්නෝ	බස	හඳුනන්	හෝ
මෙ	තුන	නොදුන්නෝ	කුමට	උපන්	හෝ?

බසට	බසක්	හැන
මෙහෙම	බසක්	හැන
අපගේ	සිංහල	
බස	වාගේ	

සිංහල	ය
අප බස	ය
පඳු රස	ය
මනහර	ය

මගේ නම :

1

සිංහලෙන් ලියන හැටි

ගුරු දෙගුරුන්ට උපදෙස්

සිංහල අපි එක විදියකට කතා කරමු; තරමක් වෙනස් විදියකට ලියමු. කතා කරන විදිය දරුවා දැනටමත් දනියි. අමුතුවෙන් ඉගෙන ගන්නට ඇත්තේ ලියන විදිය යි. කතාවන් ලිවීමත් අතර ඇති වෙනස්කම් සියල්ල කාරණා හතරකට සම්බන්ධ යි: අකුරු, පද, වාක්‍ය හා අර්ථ. මේ කාරණා හතර ගැන කෙටි හැඳින්වීමක් මේ පරිච්ඡේදයෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ.

1.1 කියන බස හා ලියන බස

සිංහල අපි සිංහල දන්නවා. අපට හොඳට සිංහල කතා කරන්නට පුළුවන්. සිංහලය අපේ ම බස, අපේ ම මව් බස, මව් බස තරම් ලස්සන බසක් නෑ:

(c) Sumitha Publishers

සිංහල බසට බැසක් හැන
මෙහෙම බසක් හැන
අපගේ සිංහල බස වාගේ'

සිංහල අපි කතා කරන්න හපන්නු.

ලියන්නත් ඒ වගේ ම හපන්නු.

ඊටත් වැඩිය හපන්නමකුත් අපට තියෙනවා.

සිංහලෙන් කතා කරන්නෙ එක විදියකට.

සිංහලෙන් ලියන්නෙ තරමක් වෙනස් විදියකට.

කතා කරන විදියට ම අපි ලියන්නෙත් නෑ.

ලියන විදියට ම අපි කතා කරන්නෙත් නෑ.

හරියට භාෂා දෙකකින් කතා කරනවා වගේ.

මේකත් හරි ම හපන්නමක්.

කතා කරන විදිය ලියන විදියට වඩා වෙනස් නිසා අපි මේ වෙනස හඳුනා ගන්නට වැදගත් කරමු. සිංහලයෙන් කතා කරන කොට අපි මෙන්න මෙහෙම කියනවා:

මම යනවා

අපි යනවා

එයා යනවා

එයාලා යනවා

කොල්ලා යනවා

කොල්ලෙක් යනවා

කොල්ලො යනවා

කෙල්ල යනවා

කෙල්ලක් යනවා

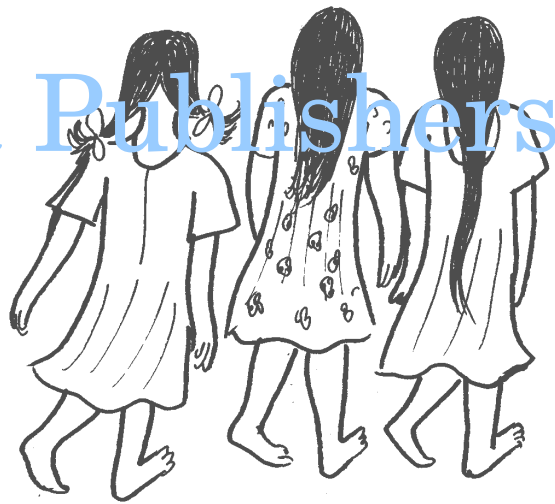
කෙල්ලො යනවා

කෝවිවිය යනවා

කෝවිවියක් යනවා

කෝවිවි යනවා

(c) Sumitha Publishers

නව කතා, කෙටි කතා, ජන කතා වගේ කතා ලියන කොට මේ විදියට ම ලියන්නේ පුළුවන්. ඕනෑ නම් ලියන විදියට ගැලපෙන්නට වෙනස් කරන්නේ පුළුවන්. වෙනස් කරනවා නම් මෙන්න මේ විදියට වෙනස් කරන්න ඕනෑ:

මම	යමි
ආපි	යමු
ඔහු	යයි
ආප	යයි
ඔවුහු	යනි
කෙල්ල	යයි
කෙල්ලක්	යයි
කෙල්ලෝ	යනි
කොල්ලා	යයි
කොල්ලෙක්	යයි
කොල්ලෝ	යනි
කෝවිවිය	යයි
කෝවිවියක්	යයි
කෝවිවි	යයි

(c) Sumitha Publishers

ක්‍රියා පදය පහත දැක්වෙන විදියට වෙනස් කරන්නටත් පුළුවන්:

කතාව		ලිවීම	
මම	ය-නවා	මම	යන්නෙමි
අපි	ය-නවා	අපි	යන්නෙමු
එයා	ය-නවා	ඔහු	යන්නේය
එයා	ය-නවා	ඇඳ	යන්නීය
එයාලා	ය-නවා	ඔවුහු	යන්නෝය
කෙල්ල	ය-නවා	කෙල්ල	යන්නීය
කෙල්ලක්	ය-නවා	කෙල්ලක්	යන්නීය
කෙල්ලො	ය-නවා	කෙල්ලෝ	යන්නෝය
කොල්ලා	ය-නවා	කොල්ලා	යන්නේය
කොල්ලෙක්	ය-නවා	කොල්ලෙක්	යන්නේය
කොල්ලො	ය-නවා	කොල්ලෝ	යන්නෝය
කෝච්චිය	ය-නවා	කෝච්චිය	යන්නේය
කෝච්චියක්	ය-නවා	කෝච්චියක්	යන්නේය
කෝච්චි	ය-නවා	කෝච්චි	යන්නේය

කතා කරන්නට යොදා ගන්නා බසට 'කියන බස' හෝ 'දොඩන බස' කියා කියමු. ලියන්නට යොදා ගන්නා බසට 'ලියන බස' කියා කියමු. කියන බසත් ලියන බසත් අතර වෙනස පැහැදිලිව හඳුනා ගන්නට අපි ව්‍යයම් කරමු. බසෙහි හෙවත් භාෂාවෙහි ඇති මේ වෙනස මෙසේ හැඳින්විය හැකි යි:

